

**Projev Moniky Mihaličkové,
psycholožky, zástupkyně romské menšiny,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
25. ledna 2019**

Vážené dámy, vážení pánové, vy, kteří jste přežili holocaust, vážení zákonodárci...

„Vystavíme vesnici pro lůzu“ ..... “Neumíš se chovat, nemůžeš s námi žít“,.....“Ani deratizační prostředky na tu havěť nestačí“ ....“Nepřízpůsobivé není třeba řešit, ale vyřešit“ ... „Když lidi vylepšují zvířata a rostliny šlechtitelskou prací, tak se nad tím nikdo nepozastavuje. Když to samé chceme udělat s lidmi, tak je to špatně. Všichni ale vědí, že krásné modré oči jsou na klinikách žádané“

Na podzim minulého roku jsme měli v České republice volby do zastupitelstev obcí a do Senátu. Podílela jsem se intenzivně s dalšími kolegy z organizace ROMANO NET a ROMEA na kampani s názvem ME DŽAV! A so tu?, česky „Já jdu! A co ty?“ Cílem této kampaně bylo, aby si Romové uvědomili význam voleb a zvýšila se tak jejich volební účast. A to se nám také podařilo, neboť jsme dosáhli na mnoha místech naprosto nejvyšší volební účasti romské populace za celou dobu existence České republiky. Příkladem může být severočeský Chánov.

Ale to, na co jsme v průběhu těchto voleb naráželi, bylo mnohdy dech beroucí. Ty výroky, které jsem citovala v úvodu, jsou totiž, vážené dámy a vážení pánové, výroky, které před pár měsíci ve volební kampani zazněly. Ano, i takové výroky zaznívají ve volbách jedné z nejdemokratičtějších zemí světa. V České republice, uprostřed demokratické Evropy.

A to mě přivádí na otázku, zda to tu není znovu? Zda znovu někdo nechce strkat lidi za ostnaté dráty a přijímat konečná řešení? Protože jak jinak si můžeme vysvětlit slova, která ve volební kampani zazněla?

Co všechno si představíte, když se řekne „Nepřízpůsobivé není třeba řešit, ale vyřešit?“

Omlouvám se přítomným přeživším. Myslím, že si ani nedokážu představit, co vše se vám teď honí hlavou.

Údajně i můj dědeček, kterého já jsem nezažila, měl na předloktí vytetované číslo. Jeho dva bratry do lágru ani nedovezli. Jednoho zastřelili a druhého oběsili. Děda ty hrůzy přežil, ale nikdy o nich nechtěl mluvit.

Nechci, aby se něco podobného opakovalo. Proto jsem se rozhodla tomuto jednání postavit a podala jsem trestní oznámení. A přidalo se ke mně mnoho dalších občanů. Policie České republiky nám minulý týden doručila vyrozumění, ve kterém uvádí, že v případě politického uskupení, které v komunálních volbách uspělo, se o trestný čin ani přestupek nejedná, a případ odložila. Naopak v případě strany, která neuspěla, bylo trestní oznámení označeno jako možný přestupek a Policie ho předala k dalšímu řešení. Zajímavé, že ano?

Do boje se postavili i další lidé, zejména pak čtyři stateční pánové z Chánova, kteří se nebáli obrátit i na Krajský soud v Ústí nad Labem a následně i na Ústavní soud s **volební** stížností. To

udělali i přesto, že věděli, že jim to přinese značné problémy například v zaměstnání. O to více je třeba si jejich činu vážit.

Volební stížností a následnou ústavní stížností se tito čtyři hrdinové domáhali vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva města Most nebo vyloučení všech kandidátů těch volebních stran, které výše uvedené výroky v rámci volební kampaně použily. Zároveň se ve stížnosti poukazovalo na to, že v České republice neexistuje žádná předvolební soudní ochrana, která je běžným institutem v jiných evropských zemích.

Abych to vysvětlila. Předvolební soudní ochrana spočívá v tom, že volební soud má možnost zasáhnout do průběhu volební kampaně ještě před samotnou volbou voličů a to v případě, když je mu svěřena pravomoc rozhodnout o stažení závadných volebních materiálů, které svým obsahem porušují lidská práva, a zabránit tak tomu, aby voliči byli takto ovlivněni. K zavedení takové předvolební ochrany totiž již v minulosti Ústavní soud Parlament České republiky několikrát vyzýval. Ústavní soud dal stěžovatelům za pravdu, když ve svém rozsudku uvedl, že právní úprava je kusá a že se situace navíc zhoršila po poslední úpravě volebních zákonů, která nabila účinnosti 1. 1. 2017. Jinými slovy, ty zákony jsou tak špatné, že nedokáží zabránit ani takovým hrůzám. Ústavní soud současně sdělil, že není schopen sám volební předpis vytvořit. To může udělat pouze Parlament České republiky.

Nicméně tito čtyři pánové to nevzdali a vedou boj dál. Společně s pro mě největší hrdinkou, advokátkou, která se celé kauzy ujala bez nároku na odměnu a ze svého hlubokého přesvědčení, postaveném na tom, že je nutné chránit základní demokratické hodnoty tohoto státu. Obrátili se před pár dny se stížností k Evropskému soudu pro lidská práva. A i když mě jako občana mrzí, že to muselo dojít takto daleko, tak budu ráda, pokud bude v tomto případě Česká republika Evropským soudem pro lidská práva odsouzena. Obzvláště s vidinou toho, že před sebou máme volby do Evropského parlamentu a za dva roky volby do Sněmovny.

Demokracie jistě není a nikdy nebude dokonalým systémem. Je to však nejlepší systém, ve kterém se dá žít. Nic lepšího nikdo zatím nevymyslel. Je to systém, ve kterém je lidem zaručena nejvyšší míra svobody ze všech známých politických systémů. Ale demokracie má také jednu historicky prokázanou schopnost. Je za určitých okolností schopna zničit sama sebe, a to tehdy, pokud nechrání své základní hodnoty. Václav Havel to vystihl velmi přesně: „Přirozenou nevýhodou demokracie je, že těm, kdo to s ní myslí poctivě, nesmírně svazuje ruce, zatímco těm, kteří ji neberou vážně, umožňuje téměř vše.“

A tak, pokud necháme takto podkopávat základy demokracie, nebudeme se moci divit, že se jednou probudíme ve státě, který demokratický nebude. Ve státě, kde lidé nebudou svobodní a rovní do své důstojnosti a práv. Ve státě, kde budou lidé rozlišováni dle rasy, pohlaví, jazyka, náboženství nebo národnostního či sociálního původu. Ve státě, kde nebudete mít zaručeno právo na život a osobní bezpečnost.

Řada z Vás jste zákonodárci. Chápu význam toho slova tak, že jste ti, kdo nám darují zákony. Tedy ti, kdo je vytváří. Jsme relativně mladá demokracie a ne všechny zákony jsou dokonalé. Ale jako občan vás chci požádat, abyste se pokusili upravit volební zákony tak, aby nedovolily opakování hrůz holokaustu...

Mgr. Monika Mihaličková, 17. ledna 2019